

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס'
1024

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
שלח לך

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

קשה כשאל קנאה

שֶׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן... כְּלָם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה (במדבר יג, ב-ג)

כולם אנשים: כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו. (רש"י)

חטא המרגלים יש בו כדי לעורר כל בעל נפש, ושומה עלינו להתבונן בו ולהפיק ממנו דרך חיים ותוכחות מוסר. הדנה הכתוב העיד עליהם 'וכלם אנשים ראשי בני ישראל המה' (במדבר יג, ב), ללמדך שבאותה שעה כשרים היו כמפורש ברש"י (שם). אך לא חלפו אלא ארבעים יום בלבד עד שנעשו כופרים בעיקר, כמבואר ברש"י על הפסוק 'כי חזק הוא ממנו (במדבר יג, א) - כביכול כלפי מעלה אמרו', כלומר ילידי הענק אשר ראינו שם חזקים הם יותר מבואר עולם! ויש להתבונן נוראות, הלא במנהיגי דור דיעה עסקינן אשר נבחרו בקפידה על ידי משה רבינו ע"ה, ואושרו ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו - 'וישלח אותם משה על פי ה'... וגם זכו לתעודת כשרות בתוה"ק - 'כולם אנשים', ופי' רש"י כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות ואותה שעה כשרים היו. והלב משתומם, כיצד הפכו לכופרים בעיקר ומוציאי דיבה רעה. ואם לחשך אדם לאמר, אולי ארבעים יום הם זמן ארוך מספיק כדי לדרדר אדם לשפל המדרגה. אף אתה אמור לו, שעוד בטרם צאתם כבר החליטו על מזימתם, כמבואר בתלמוד (סוטה לה, א) ומובא ברש"י על הפסוק 'וילכו ויבואו' (במדבר יג, כו) - 'מקיש הליכתן לביאתן מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה'.

ברם, תעלומה זו מתבהרת כמין חומר בדברי רבותינו בוזהר הק' (מובא במסילת ישרים) אשר ראו בה ספח נוסף לתחלואי מידה מגונה זו, וגדולים וטובים נלכדו ברשתה. ירבעם בן נשלחו לתור את הארץ חששו לדבר בשבחה, שכן אם יכנסו לארץ ישראל המיוחלת ויקבעו בה את מושבם יש להניח שיכריזו על 'בחירות' חדשות, ואפשר שיאבדו את מנהיגותם. אשר על כן העדיפו להמיט חורבן על עצמם ועל כל בני דורם, ובלבד שלא יראו חלילה איש אחד יושב על כיסא כבודם.

ואכן משנה ערוכה היא (אבות ד, כא): 'הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם'. רבים חללים הפילה מידה מגונה זו, וגדולים וטובים נלכדו ברשתה. ירבעם בן נבט אשר חטא והחטיא את הרבים, דחה הזדמנות פז לתקן נפשו ולטייל עם הקב"ה בגן עדן, רק משיקול צר של 'מי בראש', כמבואר בתלמוד (סנהדרין קב, א): 'אמר ר' אבא מלמד שתפשו הקב"ה לירבעם בבגדו ואמר לו חזור בך ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן. אמר לו מי בראש, בן ישי בראש, אי הכי לא בעינא'. וכבר דקדקו בעלי המוסר, הלא הקב"ה הזכיר את שמו לפני בן ישי והיה לו להבין מכך שהוא בראש. ברם, 'רמזו' לא סיפק את מידת הקנאה והכבוד אשר בערו בעצמותיו של ירבעם, ורצה לשמוע זאת בצורה מפורשת. ועל כך השיבו הקב"ה, אם זה רצונך אזי בן ישי בראש! שכן הרודף אחר הכבוד - הכבוד בורח ממנו.

וגם זמרי בן סלוא הלא הוא שלומיאל בן צורישידי העדיף לוותר על תפקידו הרם כנשיא שבט שמעון, ולהנציח את שמו כאחד האישים השפלים ביותר בתולדות העם היהודי, רק בשל פגיעה מדומה בכבודו האישי, וזה תוכן דברי הגמ' (סנהדרין פב, א) אודות מסלול התרסקותו: 'כשיבקש משה רבינו ע"ה למנות שופטים בישראל לדון את פושעי ישראל אשר חטאו עם בנות מדין, לא הזמין משום מה את נשיא שבט שמעון. הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא (נשיאם), אמרו לו הם דנים דיני נפשות ואתה יושב ושותק! מה עשה, עמד וקיבץ עשרים וארבע אלף מישראל והלך אצל כזבי (בת המלך צור אשר נשלחה להחטיא את ישראל) לתובעה לדבר עבירה. משסירבה לו, גרר אותה בבלוריתה והביאה אצל משה. אמר לו, בן עמרם זו אסורה או מותרת, ואם תאמר אסורה בת יתרו מי התיירה לך, ואז ביצע את זממו לעיני כל ישראל, עי"ש. והדברים מדהימים שבעתיים כשמתבוננים בדברי המהרש"א (שם) אשר גילה בשם רבי יונתן בן עוזיאל זיע"ה, שזמרי בן סלוא היה בן מאתיים וחמישים שנה! בעת ביצוע אותו מעשה שפל ונורא, ללמדך שלא בהוללות בחורים עסקינן וגם תאוה של עריות לא היתה כאן כלל ועיקר, אלא רק אש של קנאה וכבוד היא זו שכיילתה בו כל חלקה טובה - 'רשפיה רשפי אש שלהבתי' (שיר השירים ח, ה).

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

בזמננו רק בטוב ובאהבה

'פתיל תכלת' (טו, לח). מבאר הרבי 'תכלת' רומז 'ליראה' לטור 'מרע', ואילו 'לבן' רומז 'לאהבה' לועשה 'טוב'. בזמן הזה אין לנו תכלת, וכל שמונת החוטים בציצית הם לבנים. הווי אומר שעיקר העבודה בזמננו להתעסק רק 'בטוב ובאהבה'. **רבי פינחס מקוריץ** זיע"ה סיפר **לבעל התניא** זיע"ה כי הוא עמל שבע שנים להרחיק את השקר, ועוד שבע שנים לקנות את האמת. השיב לו **בעל התניא** כי דרך זו קשה ושייכת למלאכים. צריך לקנות תחילה את האמת ואח"כ להרחיק את השקר. אמר על כך **רבי פינחס מאוסטילה** זיע"ה בפרשת ציצית תחילה נאמר 'וראיתם אותו וזכרתם' ואח"כ 'ולא תתורו' זו דרכו של **בעל התניא**. ואילו דרכו של **רבי פינחס מקוריץ** רמוזה במילים 'למען תזכרו ועשיתם' תחילה טור מרע ואח"כ ועשה טוב.

בברכת לבת אלון ומקור
הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סווקה"
וק"ק "שבטי ישראל"שכונה יא'באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש כח סיון (17.6.23)
עלות השחר	4:07	4:07	4:07	4:07	4:07	4:07	4:08
זמן טלית ותפילין	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16	4:16
זריחה - תחילת החמה	5:41	5:41	5:41	5:41	5:41	5:41	5:42
סיו' ק"ש לדעת מנ"א	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24	8:24
סיו' ק"ש לתניא ותר"א	9:06	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07	9:07
סיו' ברכות ק"ש	10:18	10:18	10:18	10:18	10:18	10:18	10:19
חצות יום וזילה	12:40	12:40	12:41	12:41	12:41	12:40	12:42
מנחה גדולה	13:17	13:17	13:17	13:17	13:17	13:17	13:18
שלל המנחה	18:35	18:35	18:36	18:36	18:36	18:35	18:37
שקיעה	19:47	19:48	19:48	19:48	19:48	19:47	19:49
צאת המזכרים	20:04	20:05	20:05	20:05	20:05	20:04	20:06

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: שלח לך
הפטרה: וישלח יהושע
כניסת השבת: 19:26
יציאת השבת: 20:18
רבנו תם: 21:13

אורות הפרשה

הגיבור יסול

'הבמחנים' אס במבצרים' (יג, ט). חסיד של **רבי יחזקאל מקוזמיר** זיע"א בא להיוועץ בו בשאלה אם לקבוע את מקום מגוריו בעיר, שיש בה קהילה יהודית, או בכפר, בין הגויים, שבו יש יותר אפשרויות פרנסה. השיב הצדיק פסוק מפורש הוא בתורה. תמה החסיד, והצדיק הסביר משה ברנו הורה למרגלים לבדוק אם תושבי הארץ חיים 'הבמחנים' אס במבצרים. אס הם מתגוררים במבצרים, סימן שאין הם סומכים על כוחם, ואם בערים פתוחות הם יושבים, הרי זו הוכחה שהם גיבורים וחזקים. וסיים הצדיק אס אתה מרגיש שבכוחך להתגבר על פיתוי היצר, יכול אתה להתגורר בכפר, אך אס אינך גיבור כל כך, עליך להתגורר במבצר, בעיר שיש בה רב, שוחט, בית מדרש וקהילה יהודית.

עיקר החיים

'ועשו להם ציצית' (טו, לח). ל'סבא' הקדוש מלכוּבִיץ' זיע"א היה תלמיד ושמו ר' יואל מצ'פלי. הוא התגורר באחוזה שהייתה שייכת לפרץ פולני. הפרץ העריכו מאוד על יושרו וחוכמתו, וכאשר היה מזמין לארמונו את ידידיו ומכריו, היה מזמין גם את ר' יואל ומתפאר בו לפני אורחיו. פעם אחת שאל את ר' יואל הנה אתה מתייצב כאן לפני פריצים ורוזנים, וכולם לבושים במיטב האופנה של חוגי החברה הגבוהה, ואתה מופיע לפניהם כשחוטי הציצית משתלשלים מבגדיך; האם אינך מתבייש להופיע כך, ענה ר' יואל בהתרגשות למה להתבייש, הלוא זה עיקר חיי.

רפטי ציצית

'ועשו להם ציצית' (טו, לח). אומר השל"ה הקדוש זיע"א הפסוק "טל אורות טלך" (ישעיה כו) הוא סימן לכריכות הציצית. 'טלך' הוא הטלית, שבו תולים ציצית, ובו יש 'טל אורות' ט"ל כריכות ו'אורות' בגימטרייה תרי"ג, כמו הגימטרייה של ציצית עם שמונת החוטים וחמשת הקשרים.

פלי יגיעה

'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' (טו, לט). אומר רבי מנחם מענדל מקוקצ' זיע"א אפשר להסביר את הפסוק הזה גם לטובה 'אחרי לבבכם' זה מי שאמנם הולך בדרך טובה וישרה, מפני שיש לו לב טהור וזך בטבעו ועל כן הוא מתנהג כראוי, אומרת לנו התורה אדם לעמל יולד ואין זה דרך הקדושה להשיג מעלות ללא יגיעה ומאמץ אלא על פי טבעו ורגילותו.

רפס לעין והלב

'ועשו להם ציצית' (טו, לח). מבאר האור התורה בירושלמי מסכת ברכות (פ"א) נאמר "ליבא ועינא תרי סרסורי דעבירה" הלב והעין שני סרסורי עבירה. בפרטי מצוות ציצית יש למצוא רמז ללב ועין. "לב" ל"ב חוטי הציצית, הממשיכים אור אלוקי בלב. "עין" תכלת ולבן שבציצית, הרומזים לשחור ולבן שבעין.

לתקן תחילה בלב

'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' (טו, לט). מבאר רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א לכאורה היה צריך להיות כתוב קודם 'אחרי עיניכם' ואחר כך 'ואחרי לבבכם', שכן תחילה העין רואה ולפיכך הלב חומד. אלא כוונת הדברים שאחרי מעשה העבירה יש צורך לתקן תחילה את הלב, לעקור את העבירה מן הלב, ואז יקל לגרשה מן העין. לכן הלב קודם.

משיכה נסתרת

'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' (טו, לט). מבאר הרבי הרי"צ הסדר הוא שהעין רואה תחילה, ואחר כך באה חמדת הלב. אס כן, מדוע הקדים הכתוב 'לבבכם' לעיניכם', אלא שכשיש משיכה נסתרת לרע בלב האדם, היינו פריקת עול מלכות שמיים פנימית, זה הגורם שהעין רואה מה שאין צריכים לראות, ומראיית העין באה אחר כך חמדה גלויה בלב.

סגרה וזיכרון

'ולא תתורו אחרי לבבכם, למען תזכרו' (טו, לט-מ). כתב בספר היראים סמיכות הפסוקים באה להורות שאדם שמוחו וליבו נקיים מרעיונות וממחשבות תאוה, קל לו יותר לזכור את תורתו. והרמז 'ולא תתורו אחרי לבבכם, למען תזכרו'.

שה'לפסי יהיה קודש

'אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוהים' (טו, מא). אומר רבי ישראל מרוזין זיע"א גם ה'לכס', הדברים הגשמיים והחומריים, יצורפו, יזוככו ויתקדשו בקדושה אלוקית. זהו שנאמר: 'קודש הוא, קודש יהיה לכס' (תשא ל, לב) שה'לכס' יהיה קודש.

אורות הכשרות

וכזאת מצינו גבי חנניה בן עוזר (אחד מנביאי השקר) אשר הרבה לחלוק על ירמיהו הנביא עד אשר אמר לו ירמיה: 'השנה אתה מת! אך חנניה בן עוזר לא שת לבו לדברי ירמיהו, הגם שידע שהוא נביא אמת. וגם כשכלתה אליו הרעה בסיום אותה השנה ממש, ומלאך המות ניצב על ימינו ליטול את נפשו, לא שכח לדאוג על 'כבודו' העתיד להתחלל ברבים עם מימוש נבואתו של ירמיה. ועל כן ביקש מבניו, להסתיר את מיתתו ולעכב את פרסום דבר מותו למספר ימים עד 'השנה הבאה', פן יאמרו הרבים הנה כי כך דברי ירמיהו נתקיימו בו... והדברים מדהימים ומדברים הם בעד עצמם. **ומקדמות** דנא ראיתי למי שפירש דברי המשנה (אבות ד, ב): 'מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה', עפ"י אותו משקל. והוא שמידת הכבוד החבויה בלב האדם, גוררת אותו לבצע עוד עבירה ולהידרדר מדחי אל דחי, רק כדי שלא להודות על טעותו הראשונה אפילו בינו לבין עצמו! ועוד הפליגו רבותינו בגנות מידת הקנאה והכבוד, עד שציוו לברוח מן הכבוד כבורח מן האש (עיי' פלא יועץ ערך כבוד), ואין כאן המקום עוד להאריך בזה. **הנה** כי כן עין רואה ואוזן שומעת, כמה חללים הפילה מידת הקנאה והכבוד, ואף גדולים וטובים נלכדו ברשתה. ועל אחת כמה וכמה, אנשים קטנים שאין בהם לא תורה ולא חכמה, לא דעת ולא תבונה, ואשר מכף רגל ועד ראש אין בהם מתום זולת קנאה שגאה ותחרות. **הגאון** רבי עקיבא איגר זצ"ל, התארח פעם בעיר ווארשה והתקבל שם ע"י נכבדי העיר והמוון העם בכבוד גדול כנאה וכיאה לאחד מגדולי הדור. בצאתו ממש כתב לבנו: 'לרוב הכבוד וההדר אשר עשו לי בני ווארשה, יראתי פן ירע לי. אך הודות לאל, נוסע אנכי לביתי, ומשנה לא זזה ממקומה - 'מאוד מאוד הוי שפל רוח' (מאורן של ישראל). וידוע שפעם התארח אדם חשוב בביתו של המשגיח הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל, ובוקר אחד בטרם צאתם להתפלל בישיבה, הבחין האורח שהמשגיח משנן לעצמו שוב ושוב את הפסוק 'ולא תביא תועבה אל ביתך!' לתמיהת האורח, השיב המשגיח: עוד רגע קט אכנס לישיבה והתלמידים יעמדו לכבודי, ואח"כ אעלה למקומי במזרח, וימתינו לי בקריאת שמע ותפילת שמונה עשרה... והרי מידת הכבוד מגונה היא עד למאוד והכתוב אומר 'תועבת ה' כל גבה לבי' - לרבות משגיח וראש ישיבה!

בברכת למה ללום ומבורך

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע מחלקת הכשרות

הוסרה ההשגחה

"בית מאפה אילן"

רח' ניב דוד 24 נווה זאב ב"ש

ומהיום אין לנו שום פיקוח ואחריות על המוצרים הנומרים בעסקים הו"ל

"בד"ץ מהדרין" שעי"י הרבנות הראשית באר-שבע מחלקת 'כשרות מהדרין' באישות כ"י המרא דאתרא הרה"ג 'יהודה דרעי שליט"א

הודעה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרף למעגל 'הכשרות מהדרין' שע"י 'בד"ץ מהדרין' ב"ש

"מיסטר בורגר"

רח' דוד המלך 2, מרכז גילת, שכ' ד' ב"ש

בברכת יאכלו ענוים וישבעו מחלקת כשרות מהדרין שע"י הרבנות באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחן של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות בשר וחלב - ב'

ש. - האם מותר לאחסן במקום אחד בשר וגבינה צוננים, ומה הדין כשידוע שנגעו זב"ז.

ת. - בשר וחלב שהיו שניהם צוננים שנגעו זה בזה או שנפלו זה לתוך זה, מותרים על ידי הדחה לחוד. ולכן התירו לאכסן אותם יחדיו, ובלבד שיהיה לבל יגעו זה בזה שמא ישכח להדיחם. בד"א כשהיה אחד מהם לח קצת, אולם כשהיו שניהם יבשים לגמרי, א"צ אפילו הדחה. והילכך מותר לאכסנם יחדיו וא"צ להיזהר שמא יגעו זה בזה.

ש. - בשר וחלב שהיה אחד מהם רותח שנגעו זב"ז או שנפלו זה לתוך זה, מה דינם.

ת. - בשר וחלב שהיה אחד מהם חם והשני צונן אשר נגעו זה בזה, צריך לקלוף את מקום נגיעתו. וכן הוא הדין כשנפל החם לתוך הצונן, אבל כל שנפל הצונן לתוך החם - הר"ז אוסר עד שיהיה באחד מהם ששים כנגד השני. מיהו הני מילי כשהיה אחד מהם לח קצת, אולם כשהיו שניהם יבשים לגמרי וגם היה הבשר כחוש, די בקליפה גם כשהצונן נפל לתוך החם. וכאמור אליבא דהרמ"א גדר 'רותח' לגבי הבשר אינו נמדד בחום, אלא כל שהיה הבשר חי - הר"ז נידון כ'צונן', וכל שהיה הבשר מבושל (או אפיו או צלוי) - הר"ז נידון כ'רותח' אע"פ שבפועל היה צונן לגמרי (נדבג בישולו מתרכז בשרו ונוח טפי לבלוע). בד"א כשהיה הבשר חלק בלא בקעים, אולם כל שהיו בו בקעים, הר"ז אסור כולו אע"פ שהיה בו ששים כנגד כל החלב. ולא שנא אם נפל לתוך הצונן, או שהצונן נפל לתוכו. וכן לא שנא אם שניהם יבשים לגמרי, או שהיה אחד מהם קצת לח.

ש. - ומה הדין בזה, כשהיו שניהם רותחים.

ת. - ואם היו שניהם רותחים ונגעו זה בזה או נפלו זה לתוך זה, הר"ז אסורים עד שיהיה ששים באחד מהם כנגד השני. והני מילי כשהיה אחד מהם לח קצת או שהיה הבשר שמן, אבל כל שהיו שניהם יבשים לגמרי וגם היה הבשר כחוש, סגי בקליפת מקום נגיעתם. בד"א כשהיה הבשר בלא בקעים אבל כל שהיו בו בקעים, הר"ז אסור כולו ואין מועיל בו ששים. וגם בזאת יאמר, שדין בשר 'רותח' לענין זה - אליבא דהרמ"א, הוא כל שהיה הבשר מבושל ואע"פ שהיה צונן בפועל.

ש. - האם נותן טעם בר נותן טעם מותר, גם אם מורגש טעם האיסור.

ת. - נותן טעם בר נותן טעם דהיתרא מותר מעיקר הדין, ובלבד שקינה יפה את הכלים באופן שבודאי אין בהם ממשות האיסור. לפיכך אע"פ שמרגיש את טעם האיסור והוא כלי בן יומו, אין בכך כלום.

ש. - האם היתר זה נוהג רק בדרך עירוי, או אפילו בדרך בישול וצלי.

ת. - היתר זה נוהג אפילו בדרך בישול וצלי, ואין צורך לומר בדרך עירוי.

ש. - האם היתר זה נוהג, גם במאכל חריף.

ת. - היתר זה, נוהג גם בדבר חריף.

ש. - ומה הדין בזה, לגבי סכין בן יומו שחתך בו דבר חריף כגון צנון.

ת. - סכין בשרי בן יומו שחתך בו דבר חריף כגון צנון או בצל, אסור לאוכלם בחלב משום דאע"פ שהיה מקונח יפה מכל מקום אגב חורפיה דצנון ודוחקא דסכינא פלט הסכין הטעם שבו והוי כמו איסור בעין.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

דבר רבני השכונות

הרה"ג ישראל חדאד שליט"א

מנהל מחלקת הנישואין שע"י הרבנות והמועצה הדתית ב"ש

הנחלת ארץ ישראל לעם ישראל

בפרשת השבוע נאמר "שלך לך אנשים ויתורו את הארץ" הגמרא בסנהדרין (קח). אומרת שחטא המרגלים היה כל כך חמור עד כדי כך שמונים את המרגלים בין אלו שאין להם חלק לעולם הבא. והעונש הנורא שקיבלו בעולם הזה כמבואר ברש"י שנשתרברה לשונם עד טבורם ותולעים רחשו בה. והשאלה הנשאלת מדוע הוצאת דיבה על ארץ ישראל הוא כל כך חמור עד שנענשו בעונשים כל כך נוראים! **ההסבר לכך הוא שנאמר במדרש ויקרא רבה:** "אמר רבי שמעון בר יוחאי 'עמד וימודד ארץ' (חבקוק ג, ו') מדד הקב"ה את כל הארצות ולא מצא ארץ שראויה להינתן לישראל אלא ארץ ישראל". בתורה מובא **ג' דרכים של הנחלת הארץ: א'. 'חלק' - חלוקת הארץ על פי מפתח של 'לרוב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו'. ב'. 'גורל' - אך בגורל יחלק את הארץ'. ג'. 'ירושה' - 'ונתתי אותה לכם ירושה'. ג' דרכים אלו מציינים ג' רמות של התחברות וקשר בין עם ישראל לארץ ישראל: א'. 'חלק' - מצוין קשר שכלי והגיוני, כשם שחלוקת הארץ הייתה על פי מפתח הגיוני של "רב" ו"מעט". ב'. 'גורל' - הוא קשר על שכלי, כשם שהחלוקה שעל פי גורל היא על שכלית. ג'. 'ירושה' - פירושה התחברות והתקשרות מצד עצם המהות, כשם שהירוש זוכה בירושה מכוח היותו מהות אחת עם אביו.**

מבואר בספרים הקדושים שהנחלתה של ארץ ישראל לעם ישראל אינה סתם נתינה של כבדת ארץ לעם כלשהו. יש זיקה עמוקה בין השניים. ארץ ישראל נקראת "נחלת ה'" (שמואל א' כ"ו יט'), וגם עם ישראל נקרא "נחלת ה'" (דברים ד' כ', ועוד), וכך נאמר במדרש (במדבר רבה כ"ג ז'): תנחומא ראה ח': "אמר הקב"ה יבואו ישראל שבאו לחלקי, וינחלו את הארץ שבאה לחלקי" מכאן שיש קשר עמוק בין שניהם. ואכן, אנו מוצאים גם כן ג' רבדים דומים של רמות של התקשרות בין עם ישראל לקב"ה. אחת הדוגמאות לכך היא כפי שאנו אומרים בכל יום בנוסח התפילה: "אשרינו מה טוב 'חלקנו' ('חלק')", ומה נעים 'גורלנו' ('גורל'), ומה יפה מאוד 'ירושתנו' ('ירושה'). הקשר הראשון מסוג "חלק" - מצוין התקשרות של יהודי עם הקב"ה שנוצר ע"י מעשי האדם כפי עמל התורה וקיום המצוות, וכגודל עוצמת ההשקעה בעבודת ה' של האדם כך תלויה גודל עוצמת התקשרותו והתדבקותו בהקב"ה, אולם על כן קשר זה הוא מוגבל ומותנה במידה מסוימת. הקשר השני "גורל" - זו התקשרות שאינה תלויה במעשיו של האדם. זהו הקשר שנוצר על ידי שהקב"ה "בחר" בנו מכל העמים - בחירה נפשית, שאינה נובעת מטעמים שכליים ואינה תלויה בדבר. אולם גם בקשר של "גורל" עדיין נשארים כאן שני דברים "הקב"ה ועם ישראל" אלא שהם מתחברים זה עם זה, בכך שהקב"ה בוחר בעם ישראל. הקשר השלישי של "ירושה" פירושו, שאין כאן שני דברים, אלא הקב"ה וישראל דבר אחד, כשם שהירוש עומד במקום המוריש. זו ההתחברות וההתקשרות העמוקה ביותר. ולכן מובן מדוע חטא המרגלים - הוצאת דיבת הארץ כל כך חמור ונורא שזה כמו להכחיש את הקשר ח"י בין עם ישראל להקב"ה. **הרי לפנינו שלושה סוגי התחברויות והתקשרויות שהם מתחלקים לשלוש תקופות:** הקשר בין עם ישראל לקב"ה בתקופה שלפני מתן תורה, היה בדרגת - "חלק". אחר כך, במתן תורה, בחר בנו הקב"ה מכל העמים ונוצר קשר של בחירה - "גורל". אולם ההתקשרות וההתחברות הגדולה ביותר, זו של "ירושה", שבה הקב"ה ועם ישראל הם דבר אחד ממש - תתגלה בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יכירו וידעו הכול ש"ישראל וקוב"ה כולא חד" במהרה בימינו אמן.

מבשרת לבית אלוהים ומבשרת
הרב ישראל חדאד

מהפך בלבבות

את הסיפור הזה סיפר רבה של שאדיק, הגאון רבי נחום, על רבו (ששמו אינו ידוע), אשר שימש רב בעיר אחת. המעשה אירע בימים שבהם יצק רבי נחום מים על ידי רבו. ומעשה שהיה כך היה:

באותה עיר התגורר איש רעמללים, המכונה בפי כול גרונצ'י. כשראה בגד נאה או כלי נאה ביד מישהו, היה שולח יד ונוטלו. במרוצת הזמן ידעו הכול, כי אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מעיניו של גרונצ'י.

נוהג נפסד יותר היה לו, להלשין על אחיו היהודים, על 'עבירות' שביצעו ושלא ביצעו. תמורה ישירה על הלשנותיו לא קיבל, אבל אלה שימשו בידו שוט מונף. בכל עת שהיה עושק מישהו, נותן היה בו מבט כאומר: "אם אך תפצה את פיו, אעליל עליך". ודי היה למבין.

תושבי העיר העדיפו לחרוק שיניים ולשתוק. אפילו מרב העיר העלימו את דבר התנכלויותיו של גרונצ'י. הם עשו כן בעיקר מתוך דאגה לשלומם. בהכירם אותו ידעו כי כשייוודעו לו מעללי האיש, יפעל כנגדו בלא חת. כשיעשה כן, חששו, יפעיל גרונצ'י את כל תחכמו ורשעותו כדי לנקום בו.

אולם ככל סוד הידוע לרבים, שסופו להתגלות, כן הסוד הזה.

באחד הימים נודמן לעיר איש זר, שהביא עמו עגלה עמוסה בסחורה מכל טוב הארץ. מכיוון שלא הכיר את כללי המקום, לא נזהר כדבעי ואיפשר לגרונצ'י לראות את סחורתו. חיש קל ערך אצלו גרונצ'י 'הזמנה' של כל הדברים שבהם חפץ.

בתחילה שמח האיש מאוד על העסקה הטובה שנודמנה לו. אולם בבואו להגיש לגרונצ'י את החשבון לתשלום, נדהם מתגובתו. "איני נוהג לשלם", אמר לו גרונצ'י בפשטות.

"כלומר?", נבון האיש.

"כלומר, שעליך להרים עכשיו את גרליך ולהסתלק מכאן", השיב גרונצ'י. ליתר ביטחון הוסיף: "שמי גרונצ'י גנצ'יס. כל שטורי העיר ופקידי השלטונות מכבדים אותי, וכל בני העיר יודעים כי אתי לא מתווכחים. אם לא תודרו להסתלק מכאן, אעשה אותך גל של עצמות!"

אף כי לא הכיר את גרונצ'י, נימת דבריו שכנעה את האורח כי אכן מדובר באיש-בליעל שאין לכופפו בדרכים מקובלות. כועס ומתוסכל מיהר האיש לעבר ביתו של הרב.

באותה שעה היה הרב לבדו בביתו. "מה זאת אומרת שאינו חפץ לשלם?!", השתומם הרב, "הלאו איש נכבד הוא גרונצ'י! שאל את כולם ויספרו לך כי בכל שבת זוכה הוא לעלות ל'שישי'!"

מכיוון שניכרים דברי אמת, שוכנע הרב באמיתות סיפורו של האיש הזר ומיהר לקרוא לשמשו כדי להזמין אליו את גרונצ'י. פני השמש חפו בהבינו לאיזו רעה נקלע הרב.

אורות עונג שבת

ברכה בלחמנו

מראשית עריסותיכם תיתנו לה' (טו, כא). כתב בספר החינוך טעם הפרשת חלה הוא לפי שחיותו של אדם במזונות, ורוב העולם יהיה בלחם. רצה המקום לזכותנו במצווה תמידית בלחמנו, כדי שתנוח ברכה בו על ידי המצווה.

תיקון להעדר האחדות

מראשית עריסותיכם תיתנו לה' (טו, כא). מבאר השם משמואל מדוע נסמכה מצוות חלה לפרשת המרגלים, כי התרומות והמעשרות הם על שנתחדש קיומם בעולם, בצמיחת היבול החדש, אבל בחלה לא נתחדש דבר בקמח, אלא החידוש הוא שכל חלקי הקמח התאחדו לגוש אחד. כאשר מפרישים מן העיסה לכהן זה תיקון להעדר האחדות בתוך עם ישראל.

כשהתימקות בעריסות

ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה (טו, כ). מבאר המעינה של תורה בזמן שתינוקותיכם עודם מוטלים בעריסות, תרימו אותם לקב"ה על ידי המצוות המרומזות במילה 'חלה' ח' ימי מילה. ל' ימי פדיון הבן. ה' שנים למקרא.

חינוך בגיל הרך

מראשית עריסותיכם תיתנו לה' (טו, כא). מבאר החת"ם סופר תנו את דעתכם על חינוך ילדיכם בעודם 'בעריסותיהם'. כבר אז עליכם לדאוג לחנכם כיהודים ולא לחדות זאת לאחר זמן.

אפילה פראג

והיה באכלכם מלחם הארץ, חלה תרימו תרומה (טו, יט-כ). מבאר הרבי כיצד אפשר להבטיח שהאכילה תהיה כדבעי, היינו שהאדם האוכל יברר את המאכל ויעלהו לשורשו, על ידי 'חלה תרימו תרומה', קיום מצוות הפרשת חלה.

איך מתחילים את הבוקר

מראשית עריסותיכם תיתנו לה' (טו, כא). מבאר הרבי 'עריסותיכם' לשון 'עריסה' מיטה. 'ראשית עריסותיכם' כשאדם קם ממיטתו בבוקר, ראשית דרכו צריכה להיות 'חלה תרימו תרומה' אמירת מזמורי תהילים, לימוד התורה, תפילה בציבור וכיוצא בזה.

פיטול עבודה זרה

מראשית עריסותיכם תיתנו לה' תרומה, וכי תשגו ולא תעשו את המצוות האלה (טו, כא-כב). מבאר הרבי כתב במדרש רבה למה נסמכה 'פרשת חלה' ל'פרשת עבודה זרה' לומר לך שכל המקיים מצוות חלה כאילו ביטל עבודה זרה. תוכנה של עבודה זרה הוא שהאדם מחשיב את הכוכבים והמזלות לבעלי שליטה והשפעה משל עצמם, בעוד אין הם אלא כגרון ביד החוצב בו. כל המקיים מצוות חלה מעיד בכך שהעיסה שקיבל בדרך הטבע ועל ידי פעולות טבעיות באה בעצם מהקב"ה, ובזה כאילו ביטל עבודה זרה. כי הוא מבטל את התחושה שכוחות הטבע הם בעלי חשיבות עצמית.

אולם חזקים עליו דברי רבו, מיהר השמש אל גרונצ'י והזמיןו לביתו של הרב. "אמור לרובך, כי ייטב לו אם לא יתחוב אפו בעניינים לא לו ויניח לי לכלכל את מעשיי בעצמי", הייתה תשובתו החצופה של גרונצ'י.

בינתיים נודע הדבר בעיר ותיהום כל הקהילה. בשבת הבאה קיבל הרב, כמקובל, 'שלישי', אך כשהגיעה שעתו לרדת מהבימה, לא ירד. כעבור זמן, כשהגיע הקורא ל'שישי', נשמע בבית הכנסת קולו התוק של הנבא: "יעמוד ר' גרונוס בן ר' אליקים געציל - שישי!".

אך עלה גרונצ'י אל הבימה, ניגש אליו הרב וסטר על לחייו, פעם ועוד פעם, ובגערה תקיפה סילקו מבית הכנסת. כעת ידעו כולם כי גרונצ'י לא ינוח ולא ישקוט עד שייקח נקמה מהרב ומכל הקהילה.

כעבור כמה ימים הוזמן הרב למול תינוק בכפר סמוך. אל הרב ולו כמה אנשים, שמאז מעשה גרונצ'י לא משו מד' אמותיו. אך יצאו מהעיר בהבינו בגרונצ'י ובחבורת בריונים שארבה לעגלתם. כעת כבר היה ברור כי כל סיפור הברית אינו אלא מלכודת שטמן גרונצ'י לרב.

אף הרב הבחין בנעשה, אולם על פניו לא ניכר כל סימן של פחד ודאגה. הוא עצם את עיניו בנחת, מתרכז במחשבותיו, מתעלם לגמרי מן הסכנה הקרבה.

כשהתקרבה העגלה אל גרונצ'י וחבריו, אירע דבר פלא: גרונצ'י רמז לאנשיו להישאר מאחור וניגש לבדו אל הרב. קולו היה רך: "מוחל אני וסולח לך, רבי, על הביזיון שביזיתני. עתה, סלחנא לי על שהחצפתי פניי כנגדך..."

הרב הביט בו בעיני חמלה והשיב: "הריני מוחל וסולח". באותו רגע פרץ גרונצ'י בבכי. הוא הביע חרטה עמוקה על מעשיו והבטיח לשנות את דרכו.

בתום חילופי הדברים הורה הרב לעגלון לסוב לאחור והעגלה שבה אל העיר. בהגיעם העירה אמר הרב למלווי: "כשיעקב אבינו עמד לקראת פגישתו עם עשיו נאמר 'ישלח יעקב מלאכים וגו' אל עשו אחיו". אמר יעקב בליבו, אם ניפסז זה עם זה כשונאים, אין ספק כי ידו של עשיו תגבר, שהרי הוא האלים מבין שנינו. לא מצא יעקב דרך אחרת אלא לעורר בליבו את האחוה. מכיוון שכן, הצליח לעורר גם בליבו של עשיו רגש של אחווה.

"גם אני עשיתי כן. כשראיתי את גרונצ'י ממתין לנו, אמרתי בליבי: לא אשמתו בלבד היא, אלא אשמת כל הקהל וכל בני העיר, ששנאוהו על חטאו הראשון והרחיקוהו מעליהם. אשמים כל מי שחיפו עליו והחניפו לו, ובכן נגעו ממנו דרך תשובה. הרבה שותפים לגרונצ'י בחטאיו. אם יכין, מדוע אשנא אותו? באותה שעה עוררתי בליבי רגשות רחמים ואהבה אליו. כך אירע מה שאירע, שהרי כבר נאמר 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם'".

לכילוי נשמות הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל בר עליה ז"ל והרבנית רחל טריקי ז"ל בת סימיו ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע

איסוף גניזה מבתי הכנסת ברחבי העיר

במסגרת אירגון של איסוף הגניזה ברחבי העיר המועצה מבקשת מכל בית כנסת שצריך פינוי גניזה באופן שוטף. נא לשלוח פרטים של: שם בית הכנסת, כתובת, אחראי וטלפון. וזאת לצורך סידור ועיבוד הנתונים.

יצוין כי איסוף הגניזה יבוצע פעם בחודש במסגרת האירגון מחדש יקבלו בתי הכנסת הודעה על מועד הפינוי. עידכון מיקום הגניזה והספקת ציוד יתואם מול המועצה הדתית בהמשך

טלפון למשלוח הפרטים לעיל: 054-6455898
בהודעת וואטסאפ בלבד

בברכה רבה

יהושע (שוקי) דמרי
ממונה המועצה הדתית באר שבע

שבת שלום!